

BEČ

– GRAD ISTORIJE I KULTURE

PREDRAG BOŽIN

Kada su evropski gradovi u pitanju ne bi bilo u redu da kao prvo ne pišem o Beču, austrijskoj prestonici, jer je naše poznanstvo odavno već proslavilo punoletstvo. „Wien ist anders“ kažu Austrijanci kada se rugaju Bečlijama. „Jeste, Beč je drugačiji“ kažu i Bečlije, nekad u dobru, nekad u zlu. Bilo kako bilo, Beč jeste drugačiji.

Evropska prestonica kulture sa pravom osvaja već 10 godina za redom titulu najidealnijeg grada za život. Jedna od najstarijih metropola Evrope svoj vrhunac je dostigla u 19. veku kada je, posle Londona, Pariza i Nju Jorka bila četvrti grad po veličini na svetu.

BEČ

Danas, u vremenu kada su Ikea, DM, Starbucks i HM dostupni i u Srbiji, nije preostalo ništa drugo nego da se vreme u njemu iskoristi za posetu nekim znamenitostima, a ne šoping centrima i ulicama kao što je Maria Hilfer Strasse.

Centralni deo grada, tzv. „Innere Stadt“ svrstan je u UNESCO-vu svetsku baštinu i oslikava evropsku istoriju kroz građevine iz srednjeg veka, specifičnog baroknog stila i neoklasicizma, i to je jedinstveni slučaj u svetu.

BAŠTA DVORCA BELVEDERE

OPERA

Srce grada je ukrašeno muzejima, crkvama, parlamentom i gradskom kućom ispred koje se često održavaju razne manifestacije, a tu je i urbanistički kompleks iz 19. veka, takozvani „Ringstraße“.

Moram napomenuti i da je ovde vredno obići katedralu Svetog Stefana, gde se pruža mogućnost posete katakombama koje se pružaju ispod celog prvog okruga. Sazidana 1363. godine po naredbi vojvode Rudolfa, služila je od 1745. skoro četrdeset godina kao grobnica za oko deset hiljada umrlih stanovnika Beča, u početku poslaganih, a kasnije samo pobacanih u tridesetak grobnica.

Kao što ni samo Knez Mihajlova nije Beograd, tako ni samo Prvi okrug nije ceo Beč. Već na samoj granici sa trećim okrugom nalazi se jedna od najlepših crkava grada, takozvana „Karlova“ crkva, jedna od glavnih turističkih atrakcija, jedinstvena po mešavini grčkih i rimskih elemenata. Na stubovima, rađenim po uzoru na trajanov stub, uklesani su delovi iz života Svetog Karla Boromejskog. Interesantno je takođe videti i najmanju i najužu kuću u gradu. Proći ćete pored nje tramvajem br. 49, a nećete ni pomisliti da je to ona. Kao malo dete koje se sramežljivo prilepi roditeljima, stoji zgrada iz 1872. godine.

„KARLOVA“ CRKVA

Najstarija zgrada je u 14. okrugu, obnovljena 1687. godine posle druge najezde Osmanlija. Crkva Sv. Ruperta je po legendi osnovana 740. godine, a prvi pisani podaci datiraju iz vremena od 460 godina kasnije. Kako god gledano, po legendi ili po podacima, ovo je najstarija crkva grada.

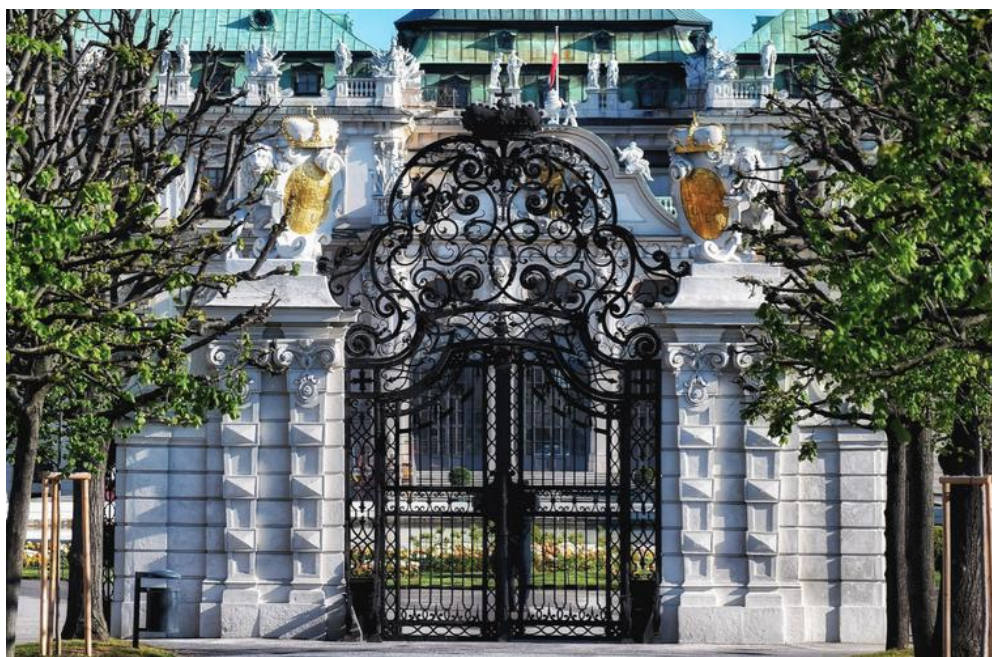

PALATA „SCHONBRUNN“

Beč naravno odlikuju i dvorci i letnjakovi habsburških vladara. Najpoznatiji je Šenbrun (Schönbrunn), koji je bio i njihova rezidencija od 18. veka pa do kraja Prvog svetskog rata. Najlepše vreme za posetu ovom zdanju je leto, kada su parkovi i bašte u svojem najimpozantnijem izdanju.

Godišnje ga poseti oko 2 miliona turista, tako da je gužva već unapred osigurana. U njegovom sklopu je i najstariji zoološki vrt na svetu. Vredni obilaska su i Hofburg, kompleks carskih palata, u stvari mali carski grad, i Albertina, oba u prvom kvartu.

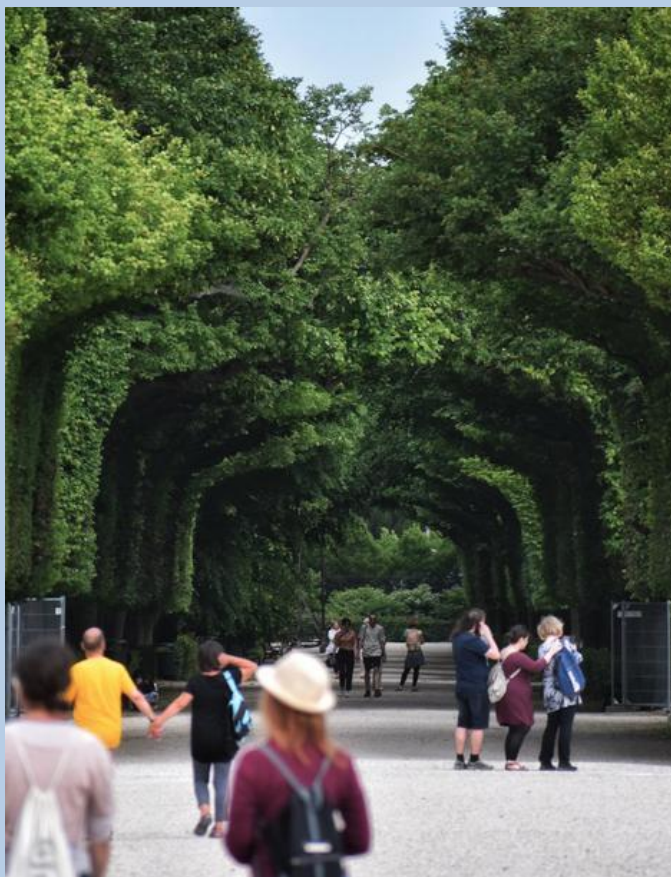
Dvorac „Belvedere“, rezidencija princa Eugena, carskog zapovednika i glavnog aktera čuvene bitke kod Sente je takođe predivan i pogotovo za one koji ga nisu još obišli, mora biti na listi “must to see”. Za Eugena kruže priče da je posle same bitke ukrao Tursku ratnu kasu punu zlata i dukata. Kako bi inače gradio istovremeno, pored veleplepnog Belvederea još tri dvorca? Tu je i vila Hermes u parku prirode „Lainzer Tiergarten“, čije su šume pluća Beča i poslednji komad prvobitne „Bečke šume“ (Wienerwald).

DVORAC PRINCA EUGENA – BELVEDERE

ŠUMA LAAERWALD

PARK U „SCHÖNBRUNN“

Specifičnost i ponos Beča je činjenica da je gotovo polovina grada pod zelenim površinama, a oko 30% pod parkovima i šumama, tako da je izbor parkova veliki. Jedan od najljepših parkova je „gradski“ park, najveći u centru grada. Podjeljen „Bečkom“ rekom, idealno je mesto za romantičare, a pored mnogobrojnih klupa, tu je i promenade duž reke, sa gvozdenim mostićem, cvetni sat i nezaobilazni spomenik Johanu Štrausu. Tu su i šume „Laaerwald“ i „Oberlaa“ u 10. okrugu, Dunavski park, neizbežni Prater sa svojom šumom, kao i botanička bašta. Ukupno vam stoji na raspolaganju 45 veoma različitih parkova, šuma i bašti.

Kroz istoriju ostavio je ovaj grad značajne tragove i na Srbiju. Nekada negativne, a nekada pozitivne. Mnoge znamenite ličnosti su za vreme vladavine Turaka u Srbiji ovde živele i stvarale, gradovi Vojvodine dobijali su svoje nezavisne statuse slobodnog grada, a i prve škole dobijaju od Marije Terezije. U jedinom na svetu očuvanom groblju iz vremena Bidermajer, groblju Svetog Marksa, nalaze se i grobna mesta Vuka Stefanovića Karadžića i Jerneja Kopitara. O ovom mestu sam pisao u istoimenom članku, a da zagolica interesovanje tu je i misterija oko groba Volfganga Amadeusa Mocarta. Danas je ovo mesto više park sa klupama pod zaštitom države, nego groblje, a pošto preovlađuju jorgovani, lepo ga je posetiti na proleće, u vreme njihovog cvetanja.

*GROBLJE SV. MARKSA - GROBNO
MESTO V.S. KARADŽIĆ*

Za ljubitelje istorije, vojnoistorijski muzej stoji širom otvoren, sa posebnom postavkom iz Prvog svetskog rata i atentata u Sarajevu. Ako je neko pročitao i moj tekst o bitci kod Sente, imaće priliku da vidi i sam Sultanov pečat, kao i veliki turski šator, ratni plen sa Petrovaradina. Od svih muzeja, spomenuću još i one malo nesvakidašnje. Od muzeja originalnih Bečkih snežnih kugli koji je jedinstven u Evropi, preko muzeja iluzija, pa sve do muzeja malo "nastranog" doktora, psihologa i psihoanalitičara, Sigmunda Frojda.

GROBLJE BEZIMENIH

GROBLJE BEZIMENIH

KAMENI PLOČNICI

Za sve koji su željni tajanstvenih i manje poznatih mesta, postoji još obilje zanimljivosti. U blizini sadašnje luke „Albern“ nalazi se groblje bezimenih. Bila su dva, od kojih je danas vidljivo samo jedno. U neposrednoj blizini, Dunav je često izbacivao tela koja su se ko zna gde utopila, tako da su često bila neprepoznatljiva. Davne 1840. godine, ovde je prvi put sahranjeno jedno telo nepoznate osobe, a od tada su, u tišini i bez opela, sahranjivane žrtve ove velike reke.

Po zvaničnim podacima, poslednja sahrana bila je 1940. godine, iako na jednom od skromnih spomenika stoji 1953. Tiho i mistično, sakriveno od gradske gužve, neće vas ostaviti ravnodušnim. Na koji način su nastradali? Nesreća, ubistvo ili su sami na sebe podigli ruke?!

Na sasvim drugom kraju grada, u 14. okrugu, na obali Bečke reke, leže zanimljivi kameni pločnici. Za mnoge i neprimetni, kamuflirani travom, skriveni od znatiželjnih pogleda i teško raspoznatljivi. Možda zato što je na njima još samo jedva vidljivo koje slovo, ime ili godina. Nadgrobni spomenici sa jedva čitljivim „Franc Hauer“ ili „Matilda Gruber“ mogu se i dan-danas pronaći na obali, jer je u vreme kada je rađena regulacija reke manjkalo kamenje te su se koristili stari nadgrobni spomenici. Odakle i kako su dospeli do obale bečke reke, više nije poznato.

*POGLED SA BRDA GLORIJETE NA
DVORAC ŠENBRUN*

Za sve one koji misle da je jednu metropolu lepše posmatrati sa visine, preporučujem kao vidikovce toranj na Dunavu, obližnje brdo „Kalemberg“ i Glorijetu, breg u sklopu dvorca „Schönbrunn“.

I opet, kažu, Beč je drugačiji. Da li zbog čudnih semafora gde se za ruke drže dva muškarca ili dve žene, a možda i zbog pešačkih prelaza u dugim bojama. Ne znam. Po tome jeste drugačiji, naročito kada se tome doda 6 poklopaca od kanalizacije koji su 2016. godine za “Pesmu Evrovizije” pretvoreni u zvučnike iz kojih su se čuli hitovi one bradate žene koja je isti festival i osvojila. Možda nekog zainteresuju i ove „atrakcije“ pa ih potraže.

SEMAFOR LJUBAVI

HUNDERTWASSERHAUS

STAKLENA BAŠTA "PALMENHAUS"

Gradski prevoz je primer za mnoge gradove, tako da se na brzino stiže sa jednog na drugi kraj grada. Podzemna železnica (metro), tramavaj, autobus ili brzi voz, sve stoji na raspolaganju sa samo jednom kartom. Od pojedinačnih pa do dnevnih, šoping, nedeljnih ili mesečnih karata može se izbirati ono najpodobnije. Na vama je samo da izaberete najlepše i najinteresantnije za vas.

"KUNST HAUS" MUZEJ

BOŽICNI VASAR

PRATER

O AUTORU TEKSTA

Zovem se Predrag, rođen i odrastao u ravnici, u vojvođanskom selu na obali dve reke. Otac dve ćerke, koji uživa u braku.

Fotografije, putovanja i priroda su stvari koje me pokreću. Volim putovanja i avanture, a trudim se da podelim sa svima moje doživljaje, iskustva, zapažanja...

Moje radove možete pratiti i na:

WWW.IZMOGUGLA-PBOZIN.COM

WWW.FACEBOOK.COM/IZMOGUGLAPBOZIN

WWW.INSTAGRAM.COM/IZ_MOG_UGLA_P.BOZIN/

IZMOGUGLAPBOZIN@GMAIL.COM

E-BOOK DESIGN BY [GORAN MIROSAVIĆ](#)

GORAN.MIROSAVIC@GMAIL.COM